

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞEBİLİR Mİ?

Aydınlık Gazetesi, 9 Nisan 2018

Yıldırım Koç

1 Mayıs yaklaşıyor. Birkaç gün sonra, 1 Mayıs vesilesiyle yayımlanacak yazılarda, sık sık “Bütün Ülkelerin İşçileri, Birleşin!” çağrısını okuyacaksınız. Peki, bütün ülkelerin işçileri birleşebilir mi?

SLOGANIN KÖKENİ

Marx ve Engels, 1840’ların ortalarına doğru sosyalizmi benimsedikten sonra, dünya ölçeğinde devrimci güçleri örgütleyebilmek amacıyla “komünist haberleşme komiteleri” oluşturdular. İlki 1846 yılında Brüksel’de kurulan bu komiteler, Alman, Fransız ve İngiliz sosyalistleri arasında kalıcı bağlar oluşturmayı amaçlıyordu. Bu ilişkiler içine giren kişilerin birçoğu daha sonraki yıllarda çeşitli ülkelerdeki sosyalist örgütlenmelerde önemli görevler üstlendi.

Marx ve Engels, 1847 yılının başlarında Adiller Birliği isimli örgütün Londra’daki önderlerinin teklifi üzerine bu örgüte katıldı.

Adiller Birliği, 1834 yılında kurulan diğer bir uluslararası devrimci örgüt olan Kanundışılar Birliği’nin (Sürgün Edilenler Birliği) devamıydı. Adiller Birliği 1836 yılında Paris’te Alman göçmenler tarafından kurulmuş ve Büyük Fransız Devrimi sürecinde komünizan görüşler savunan Gracchus Babeuf’un anlayışına yakın enternasyonalist gizli bir örgütlenmeydi. Örgütlenmenin ana sloganı, “Bütün İnsanlar Kardeştir” idi.

MARX VE ENGELS DEVREYE GİRİYOR

Londra’da 1847 Haziran’ında toplanan kongresinde, Adiller Birliği ile Marx ve Engels’in önderlik ettiği Komünist Haberleşme Komiteleri birleşti. Engels’in de katıldığı bu kongrede Adiller Birliği’nin adı Komünistler Birliği’ne dönüştürüldü. Bu örgütün üyeleri arasında Almanlar, Fransızlar, İngilizler, İsviçreli, Belçikalılar, İskandinav ülkelerinden kişiler, Hollandalılar, Macarlar, Çekler, Ruslar ve diğer Slavlar vardı. Engels’in önerisi üzerine, bu enternasyonalist örgütün temel sloganı da, “Bütün Ülkelerin İşçileri, Birleşin!” yapıldı. Örgütün amacı, tüzüğünün birinci maddesine göre şöyleydi: “Birlik, mülkiyetin toplumsallaştırılması kuramının yaygınlaştırılması ve bunun mümkün olan en hızlı biçimde pratikte uygulanmasıyla insanlığın kurtuluşunu amaçlamaktadır.”

Komünistler Birliği’nin 29 Kasım-8 Aralık 1847 günlerinde yapılan ikinci kongresinde, Marx ve Engels’in önerileri üzerine, örgütün amacı şu şekilde değiştirildi: “Birliğin amacı burjuvazinin devrilmesi, proletaryanın iktidarı, sınıfların çatışmasına dayanan eski burjuva toplumunun ortadan kaldırılması ve sınıfsız ve özel mülkiyetin olmadığı yeni bir toplumun kurulmasıdır.”

MANİFESTO’NUN ÇAĞRISI

Engels’in önerisi üzerine 1847 yılında Komünistler Birliği’nin sloganı haline getirilen “bütün ülkelerin işçileri, birleşin!” çağrısı, Komünist Manifesto’nun sonunda da yer aldı ve sosyalistlerin enternasyonalizminin ve işçi sınıfından bekledikleri ve umdukları enternasyonalizmin ifadesi oldu.

Manifesto şöyle bitiyordu: “Komünistler görüşlerini ve amaçlarını gizlemeye tenezzül etmezler. Açıkça ilan ederler ki amaçlarına ancak tüm mevcut toplumsal koşulların şiddet kullanılarak devrilmesiyle ulaşabilirler. Hakim sınıflar bir Komünist devrim karşısında titresinler. Proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecekleri birşeyleri yoktur. Kazanacakları bir dünya vardır. Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!” (“Proletarier aller Länder, vereinigt euch!”).

Komünist Manifesto’nun sonunda tüm ülkelerin işçileri birleşmeye çağrılırken, birleşecek işçilerin programı da açıklanıyordu. Bu program, kapitalizmin yıkılması, komünizmin kurulmasıydı.

1847 yılından beri gündemde olan bu çağrı bir türlü gerçekleşmedi. Bütün ülkelerin işçilerinin birleşmemesinin nedenleri vardı ve günümüzde de var. Yarınki yazım bu konuda.